

Examenul de bacalaureat național 2021
Proba E. d)
Filosofie

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- În concepția lui J. P. Sartre, pentru om, *existența precede esența*. Aceasta înseamnă că:
 - omul nu este liber și, prin urmare, nici responsabil
 - natura umană este dată în mod definitiv
 - omul se construiește, prin fiecare alegere pe care o face
 - omul este obligat să aleagă ceea ce nu vrea
- Morala **nu** răspunde la întrebarea:
 - Care acțiuni sunt bune și care sunt rele?
 - Ce pot să știu?
 - Care este scopul suprem al acțiunilor mele?
 - Ce trebuie să fac?
- Etica aplicată:
 - se mai numește și utilitarism
 - consideră că plăcerea este cel mai mare bine pentru om
 - este o etică teleologică
 - derivă principii morale din analiza faptelor individuale
- În cazul libertății negative, intervenția statului în sfera vieții individuale:
 - este restrânsă la un nivel minim, necesar apărării drepturilor și libertăților individuale
 - este menită să pună la dispoziția fiecărei persoane mijloacele necesare pentru atingerea scopurilor sale
 - este amplă și conferă fiecărui om capacitatea de a realiza ceea ce dorește
 - este o condiție necesară pentru asigurarea autonomiei multor oameni ce nu posedă resursele necesare
- L. Blaga considera că:
 - omul relevă imediatul, fără a-l depăși
 - revelarea misterului are loc numai prin cunoaștere științifică
 - actele creatoare sunt specific umane
 - sensul existenței ființei umane constă în aflarea adevărului absolut
- Responsabilitatea social-politică presupune ca individul:
 - să se supună constrângerilor de orice natură
 - să acționeze în vederea satisfacerii propriilor interese, așa cum consideră el că este mai bine
 - să acționeze în mod rațional, fiind conștient de consecințele faptelor sale
 - să aleagă potrivit propriei conștiințe, fără a ține cont de ceilalți
- Eutanasia este o problemă de etică aplicată deoarece:
 - este controversată și nu are caracter moral explicit
 - are caracter moral explicit și nu este controversată
 - are caracter moral explicit și este controversată
 - nu este controversată și nu are caracter moral explicit

8. Libertatea pozitivă presupune:
- intervenția sporită a statului în vederea realizării condițiilor necesare pentru îndeplinirea scopurilor individuale
 - restrângerea intervenției statului în sfera vieții individuale la un nivel minim
 - absența constrângerilor arbitrare, impuse de puterea politică sau de alți oameni
 - absența constrângerilor naturale
9. Principiul Celei Mai Mari Fericiri reprezintă fundamentul moralei în etica:
- teoretică
 - utilitaristă
 - deontologică
 - aplicată
10. În context social-politic, libertatea este corelată cu:
- certitudinea
 - înclinația social-politică
 - responsabilitatea social-politică
 - inechitatea

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte specifice filosofiei morale, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etica deontologică	1. Consideră că legea divină este standardul ultim și universal al moralității.
b. Etica hedonistă	2. Consideră că plăcerea este binele suprem pentru om.
c. Etica aplicată	3. Apreciază că o acțiune are valoare morală dacă rezultă dintr-o voință autonomă, care își urmează doar propriile ei principii.
d. Etica eudaimonistă	4. Apreciază că fericirea poate fi obținută prin activitatea rațională a sufletului, conformă cu virtutea
	5. Este un demers reflexiv care însoțește faptele concrete.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva tezei potrivit căreia: „*Singura libertate demnă de acest nume este aceea de a-ți urmări binele propriu, în felul tău propriu, atâta timp cât nu încerci să lipsești pe alții de binele lor sau să-i împiedici să și-l dobândească*”. (J. St. Mill)

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța libertății de întrunire și de asociere pașnică, într-o societate democratică.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Ființa umană deplină (...) se caracterizează prin două moduri de a exista; întâiul mod, propriu omului paradisiac, care e doar un preludiv al ființei umane, este existența în orizontul lumii date și pentru autoconservare. (...) Omul își dobândește plenitudinea și demnitatea prin al doilea mod de existență, rezultând dintr-o mutațiune ontologică unică în felul ei în univers: prin modul de existență în orizontul misterului și pentru revelarea acestuia. Pe omul deplin, care trăiește în orizontul misterului și cu scopul de a-și revela sieși misterul, l-am numit și «om luciferic».

(L. Blaga, *Ființa istorică*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați teza filosofică la care face referire textul dat. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *destin creator*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Având în vedere teza susținută de Aristotel, potrivit căreia repartitia bunurilor de un anumit fel trebuie să se facă proporțional cu meritele oamenilor, relevante în acea situație:

1. Argumentați, în aproximativ cinci rânduri, în favoarea ideii/tezei filosofice prezentate în enunț. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, relația existentă între *dreptate* și *egalitate*. **4 puncte**